

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer kedden és pénteken.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői s kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
íródája, Nagypiaczon.

NEMLERE.

Politikai, közigazgatási és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden iktatáskor 30 kr. — Nagyonbirtékeknek alku szerint. — Hirdetéseket főlvetetnek a szerkesztőségben és Rómer és Kammer nyomdájában.

Brassó 1871, május 31-én.

A mint értesültünk, nem régiben a belügyministernél értekezlet tartatott a szász képviselőkkel a királyföld szervezése tekintetéből.

Részünkről ezen értekezlet ellen nem volna valami különös kifogásunk, miután feltehető, hogy egy bizonyos vidék viszonyairól az azon vidék által küldött képviselők a legmegbízhatóbb felvilágosítást képesek adni.

De a szászföld e tekintetben kivételnek volna tekinthető.

A Szászföld, dacára annak, hogy egészben véve körül belől hat annyi más-ajku polgárok által lakatik, például Brassóvárossában és vidékén a mely egyike a legerősebb szász municipiumnak, lakik 26.000 németajku lakós és ennek egy része nem szász, hanem német, a mi politikai tekintetben nagy különbséget tesz, lévén, hogy a német polgár a szászok által annyira imádott privilegiumokra egy cseppet sem vágyik, — 23.000 magyar és 40.000 nyi román, általában és örök időktől óta szász követek által képviseltetik.

A szászok bejövetelek óta privilegiumokkal voltak felruházva, és hogy azok iránt még ma is különös elszármítást mutatnak, azt az irástudók, a népnek vezetői, az utóbbi időben is elég kézzel foghatólag bebizonyították.

Van ebben különben valami természetes lélektanok. A fősvénynek a volt leghőbb vágya, hogy egy halom krajczár tetején egy darab kenyérhéjjal szájában muljon ki a világból.

Tehát feltehető, hogy a szász képviselő urak is azon a bizonyos értekezleten a szász föld további privilegisált állását

mint valami nagyon üdvösséges dolgot tüntették fel; pedig koránt sem úgy van.

Az ugynevezett szász föld kiváltságos állapota egy czéltalan nyílt sebet tartana fenn a haza testén. Az által nem lennének szász atyánkfiaiból egy hajszállal sem jobb hazafiak mint a milyenek ma.

Az államjog egyöntetűsége meg volna zavarva. És kuforrása volna a szász földön lakó más nemzetiségeknek, különösen a nagy többségben lakó román testvéreink méltó elégedetlenségének, a kiknek megnyugtatója mindenestre nevezetebb dolog, mint 140.000 embernek a becztetése, a melynek leginkább a papok és hivatalnokok veszik hasznát, a nép maga semmit sem élvez belőle, mert a közös küzdterttől és így a haladástól vissza van tartva, míg egyenlő jog mellett rövid időn szepesmegeyi derék német hazánkfiaival egyenlő néppé válnék.

Tudjuk mi jól, hogy a belügyministernek a mi tanácsunkra nem sok szüksége van, és hogy ezen fontos kérdés nem fog elhamarkodtatni, hanem minden oldalról annyira megfontolva oldatni meg, hogy az közös hazánknak ne kárára hanem hasznára váljék.

Ezekből kifolyólag azon kérést intézzük a belügyminister urhoz, hogy tájékoztassa a képviselőket a szász földön, ki, hanem találjon alkalmot a szász földön többségben élő más ajku honpolgárok óhajtatását is megösmerni.

Magyar képviselőház.

A képviselőház m. h. 25-ik tanácskozásában végleg megszavaztatott az irtványokról szóló törvényjavaslat.

Az arányosításról és tagosításról szóló törvényja-

vaslat utolsó §-a is elfogadtatott s így a részletes tárgyalás ez előterjesztés föltt befejeztetett. Elfogadtatott még a törvényjavaslat a horvátországi határokon bevitt tüzelő fára vetett vám megszüntetéséről. Ez volt a napirend. A 24-es bizottság, mely Nyáry temetésére küldetett ki, jelentést tett a gyászszertartásról. Tisza Kálmán törvényjavaslatot nyújtott be a telepítvényes községek iránt leendő ideiglenes intézkedések tárgyában, mely azonnal az osztályokhoz utasított.

Pauler felelt több hozzá intézett interpellációra, melyek közül kiemeljük a Henszlmannak adott választ, az egyetem könyvtári épületés az egyetem, s a Ferencz-barátok közt folyó per ügyében. Világos, hogy a miniszter alig adhatott más választ, mint hogy ezen ügy a bírói oda is tartozik. Végül még ugyancsak a napirend főlvetele előtt a napirendről letétetett a vadászati törvényjavaslat, az igazságügyminiszter ezt azon indokollással kérvén, hogy már-már alig lesz ideje a háznak, hogy a legfontosabb ügyeket elintézhesse. Ehez képest pár napig ismét nem lesz ültés, hogy az osztályok dolgozhassanak. Legközelebb a letett vadászati törvény helyébe a 25-ös bizottságé fog napirendre tétetni.

Banó József: T. ház! Nekem jutott a szomorú kötelesség elhunyt képviselőtársunk Nyáry Pálnak tegnap april 24-én ősi fészkeben Nyáregyházán történt eltemetéséről a t. háznak jelentést tenni. A temetés ott is a halotthoz méltó ünnepélyességgel a t. ház által választott küldöttség, valamint nagy számú gyászoló közönség jelenlétében az elhunyt egyházának egyszerű szokásai szerint ment végbe.

A midőn ezt jelentem, azt hiszem, megérti abból a t. ház, hogy küldöttsége a t. képv. háznak mélyen t. képv. társunk iránt eme végső, és egyúttal fájdalmas és szomorú kötelességet pontosan teljesítette.

Elnök. A t. ház köszönetét fejezi ki a képviselő uraknak, és szomorú tudomásul veszi a jelentést.

Horvát Boldizsár igazságügyminiszter szólal fel. A delegációknak május 22-ére történt egybehívása szükségessé teszi, hogy az országgyűlés jelen ülősszaka május 17-én bezárassék s a következő ülősszaka 19-ikén megnyitassék. Nem igen valószínű, hogy számos törvényjavaslatot lehetne a hátralevő rövid idő alatt tárgyalni s azért mindene-

TÁRCSA.

Történeti, földrajzi és statistikai jegyzetek a Barcaságról.

Teórok Károlytól.

(Folytatás és vége.)

A fent elősorolt üzleti kedvezményeken kívül mi sem gyakorolt a brassói ipar- és kereskedelmi viszonyok hajdani emelésére hathatósabb befolyást, mint a közéleti intézményeken alapuló „czéhális egyesületek, társulatok,“ melyek a kézimunkás polgárságnak minden osztályát magukban foglalván, az ipar közös érdekeit feltűnően gyámolították.

Ezen egyesületek — „czéhek“ — belső szervezetükre vonatkozó törvényeiket, jogaik és kiváltságait nagyobbára a városi hatóságtól (tanácstól) nyerték, de ezeket egyszersmind a fejedelmek által is megerősítették, mi által időfolytán oly hatalmas intézményekké fejlődtek ki, hogy nemsokára a társadalmi élet minden nevezetesebb mozgalmi, változataiban jelentékeny szerepet kezdenek játszani, mire különösen azon körülmény volt hathatós befolyással, hogy a kézimunkás polgároknak üzleti, családi, vérségi és sok más egyéb érdekei „azonosak és egyirányuak“ (valának) a hatósági hivatalos személyek érdekeivel, kívánalmaival.

A brassói kézművesek az iparra fektetvén üzletük főirányát mindenféle kézziműveléssel foglalkoz-

tak s e mellet még élénk kereskedést is űztek. Kézziműveik nemcsak a hazában, hanem a legtávolabbi keleti országokban is nagy kelendőségnek örvendtek és tartós minőségüknek fogva igen keresettek voltak, mint például „szöveitek, lábbeliek, kötélgyártmányaik, bőreik, tulipános ládáik, kulacsaik és még több effélék.

Magának a „levantei“ kereskedésnek azon irányzata, mely először hozta hazánkat szorosabb üzleti viszonyba a szomszédos keleti tartományokkal, szintén Brassót szemléli egyik nevezetesebb raktári és szállító pontjául, mi által a helyi ipar élénk lendületet nyervén a brassóiak már nemcsak belföldi árucikkkel előállításával, hanem kiviteli kézziművekkel is (ugynevezett „görög munkával“) nagyban kezdenek foglalkozni, mi nekik hosszú időn keresztül nem csekély jövedelmi forrásokra nyújtott kilátást.

Nemcsak a forgalom élénkítésére, gyarapítására, hanem főleg az üzleti hajlam és képesség fejlesztésére is nagy gondot fordítottak a brassóiak, mivel ők a közönséges ruházati, butorzati és egyéb gazdasági tárgyakon kívül, oly portékák készítését sem felejtették szemük elől, melyek a hadászati és katonai felszereléseknek némely kellékeit képezék; mint a milyenek az „ivek, lándsák, zászlók, paizsok, fegyverek és ágyuk.

A kronika följegyzése szerint azon ágyuk egyike, melyet az osztrák hadsergek a Pótervár és Karlovitz között 1716 május 8-kán vívott csatában a törököktől elfoglaltak, brassói kézziművek tartatik, mivel annak nyilásán (csadán) következő fölirat vala olvasható: „Wer will dann wider uns,

wenn Gott ist mit uns“; (Ki mer akkor ellentünk, ha isten van velünk), és tovább alant ezen szavak állottak: „Zur Zeit Lucas Hirscher 1582 gegossen durch Paul Neydel.“ (Hirscher Lukács idejében öntetett 1583 ban Neydel Pál által). Ezen löveg egy 2 fontos és 41 ürméretű sugáragyu vala, mely több csatákban jó szolgálatot tett.

A fent említett ütközetben még egy másik ágyu is esett a győztesek hadi zsákmányául, mely szintén brassói kézziművény vala, ellátva következő fölirattal: „Haec machina fusa est judice domino Joanne Fuchs anno 1541.“ (Ezen ágyu Fuchs János városbíró idejében öntetett 1541-ben.) Nagysága és hordereje ezen lövegnek is csaknem akkora vala, mint az előbbinek.

Ugyanezen időtájra esik a legelső brassói „gyapjuposztónak“ készítése, melyet 1546-ban egy külföldi iparos készített, kit a brassóiak Németországból a végre hívtak be, hogy ők tölle ezen fontos iparágak készítmódját elsajátítván, magukat egy új és igen jövedelmező munkanemmel gazdagítsák, noha ez időtájban már csaknem mindazon iparoknak, melyek még jelenleg is fennállanak, Brassóban kisebb-nagyobb mértékben meghonosítva és virágzó állapotban valának.

A mily buzgalmat és életrealóságot a brassóiak saját kézziműveiknek idegen oktatások és tapasztalatok általi fejlesztése ködigen tanusítottak, ép olyan önzök és feltöknekes mutakoztak minden birtokukban lévő ipari ismeretök és tudományuk terjedése iránt, mert azt, hogy valaki „idegen“, az ők ipari ismereteiket elsajátítsa és azokat máshól, mint Brassóban, hasznosítsa, feltökenny szemmel nézve

előtt a bíróságok szervezésére hívja a ház figyelmét. A 25-ös bizottság csak úgy készülhet el munkálatával a hét végéig, ha egész nap működik. Indítványozza tehát, hogy 3—4 napig ne tartassék nyilvános ülés, és hogy a vadászati törvényjavaslat tárgyalása elhalasztassék.

A ház a törvényjavaslat tárgyalásának elhalasztása mellett nyilatkozik.

A legközelebbi ülés napja még nincs elhatározva. —

V i d é k.

Fogaras, 1871-ik évi Aprilis 29-én.

Tekintetes szerkesztő ur!

Ma bizottmányi gyűlésünk volt. A kormányi leiratok és a törvényhatósági átiratok felolvasása után mellyek nagy lojalitással elintéztettek, nagy örömmel és elismeréssel fogadtattott az igazságügyi ministerium azon leirata, mely által az egész vidékiünkön telekkönyvi helyszínelési munkálatok fogamatba vétetni rendeltetnek.

A közgyűlésünk legnagyobb készséggel intézkedett, hogy a telekkönyvi főbiztos Mártonffy urnak járó szállás, tűzifa, világítás és szolga természetbeni kiszolgáltatása helyett havonként 50 forint fizettesék. Örömmel lehet tapasztalni, hogy a vidéki bizottmányunk kivált az utóbbi időben a kormányunk magas rendeleteivel szemben egész bizodalommal viseltetik és azoknak elintézését teljes erejéből egész odaadással támogatja.

Ezen alkalommal törvényszéki ülnököt és egy aljegyzőt is választottunk, candidatióba jöttek: Negrea, Herszényi és Duvlea aljegyző urak, mind a három közszeretben álló és szakmájában jártas ifju. Azon reményben, hogy adandó alkalommal a más kettő is ily kitüntetésben fog részesülni, Negrea közfelkiáltással törvényszéki ülnöknek, helyébe pedig aljegyzőnek Gerói végzett jogász és törvényszéki írnok megválasztattott.

Ezzel a bizottmányi gyűlés befejeztetvén, következett egy kedélyes társalgással öszveköttöt ebéd a főkapitányunk asztalánál örömmel lehetett hallani több bizottmányi tag ur kifejezett azon óhaját: vajha itt Fogarasban is mentől hamarabb oly hazafias, románok és magyarok között testvéri szeretetett tolmácsok ünnepély megtartatnék, mint a millyen *„A ház az együgyű mentől hamarabb legyenek a románok a magyarokkal örök de örök időkre a legszorosabb testvéri kapcsolattal öszvefűzve.”*

Fogadja szerkesztő ur hazafias üdvözetemet.

K S

Az osztrák alkotmány megváltoztatása.

Végre megérkezett az, a mit a lajthántuliak hónapok óta minden nap várnak, találgatnak: A Ho-

nem igen türték. Részen innen veszi eredetét azon hagyományos türelmetlenség, melyet az itten lakó vagy újonnan szaporodó „idegeneknek“ csaknem minden lépten-nyomon annyi tusával, és sokszor végpusztulásukra, küzdeniök kellett.

De nemcsak az idegenek, hanem a megtelepedettek és benszülöttek is nagyban voltak korlátozva a szabad kiköltözés vagy eltávozás jogára nézve. —

Egy 1614-ben október 29-kén kelt helyi rendelet szerint, egy iparosnak sem volt szabad addig Brassóból eltávoznia, míg előbb a rendelvényleg meghatározott 40 forintnyi bírságot le nem fizette. — Annival inkább terhesebb volt tehát a betelepíthetőség vagy meghonosulás kivételése, az idegen ajkuakra nézve, mivel a csehokbai bejuthatás és a „polgárkártya“ (Bürgerkarte) elnyerése. egy 1634-ben kelt községi határozat szerint, többnyire csak oly személyeknek engedtetett meg, kik hiteles keresztlevelekkel tudták kimutatni azt, hogy ők becsülletes „német születésűek, minek természetesen aztán az volt a következménye, hogy Brassóban az öszes iparjogot és üzletet csak a németajkuak (szászok) kiváltságolták, míg a többiek, — magyarok és románok, — annak élvezetéből hosszú időközön keresztül ki valának zárva.

A most divó szabad verseny és egyéni korlátlanág az életpályák mezőjén, nagyobbára a 48-iki egyenlőség eszmék diadalának köszöni méltó elismerését — Brassóban úgy, mint mindenhol e hazában. —

Teörök Károly.

henwarth — ministerium első törvényjavaslata az osztrák népek kiegyeztetésére.

Ezen törv. javaslat, nem oly rossz, mint a millyennek a centrálísták hitték és nem oly jó, mint a minőt az autonomsták vártak. Azokat meg nem nyugtatja, ezeket ki nem elégíti.

Hohenwarth törvényjavaslata így szól:

Az egyes országgyűlések nem hozhatuak törvényt a következő ügyekben: 1) melyek a decz. alapörvény 11. szakaszának a. c. és o. pontjaiban elő vannak sorolva! 2) melyek a katonai kötelezettség rendezésére és tartamára, ugyszintén az ujoncz megajánlásra vonatkoznak; 3) pénzjegybanc- vám- és kereskedelmi, távirada vasuti és póstaügyekben; 4) az állampolgárság jogait illető törvényhozásban; 5) az alaptörvényben kijelölt birodalmi törvényszék illetőségének megállapítására vonatkozó és végre; 6) egy általán mindazon ügyekben, melyek a reichsrathban képviselt országrészek és a magyar korona országai közt létrejött szerződés értelmében egyenlő elvek szerint szabályzandók.

A decemberi törvényt, és az imént idezett törvényjavaslatot összehasonlítva azt látjuk, hogy az egyes országok autonómiaja tágasbított az által, hogy országgyűléseik jogot nyertek oly ügyekben is törvényt hozni, melyekben törvényt hozni, melyekben törvényt hozni eddig joguk nem volt.

Ezen törvényjavaslatot, jól lehet igen keveset nyujt az egyes országok önállóságának biztosítására, azért fogadhatni rokonszenvenvel, mert első lépésnek tekinthetni azon az özvényen, mely előbb utóbb az osztrák belzavarok megszüntetésére vezet.

Külföld.

Francia ügyek. Bismarck herceg m. h. 25-én nagy jelentőségű beszédet tartott a német birodalmi gyűlésben a „franciaországi eseményekre“ vonatkozólag. A fősúly ezen beszédben arra van fektetve, hogy a végleges béke megkötéséig a németek még az esetben sem fogják odahagyni az északi erődöket, ha a francziák le is fizetnék az első fél milliárdot. Az esetben, ha a francia kormány nem fog jobban gondoskodni a Franciaországban álló német csapatok élelmezéséről a német hadvezérlet kénytelen lesz ismét visszatérni az élelmiszerek requirálásához. Németország nem akar beavatkozni Franciaország belügyeibe, azonban kötelesség helyt azok fenyegetve lennének. — A poroszok továbbra is megszállva fogják tartani Páris északi erődjeit.

Páris alatt nem történt jelentékenyebb öszveütközés pár nap óta.

A bombázás azonban szakadatlanul tart a város nyugati részén, hol a Mont-Valerien erőd ütégei nagy rombolást vittek már végbe.

Eddig elé semmi remény sines, hogy létre jöjjen a kiegyezkedés.

A commune követelése kiivihetlenné, a nemzetgyűlés többsége pedig nem hajlandó a legcsekélyebb engedményekre sem, mert „rablókkal nem akar alkudozni!“

Victor Hugo polgártársaihoz következő levelet intézett:

Két köztársaság lehetséges.

Egyik harcól a trikolor ellen a vörös zászló alatt, lerombolja Napoleont szobrát s fölállítja Marat-ét, lerombolja az Institut-t, az Ecole polytechnique-t és a becsület-légiót, a dicső jelszóhoz: „liberté, égalité, fraternité“ ezen baljóslatu szavakat csatolja: „vagy halál!“; a pénzügyet tönkre teszi, kifosztja agazdagokat anélkül, hogy meggazdagítaná a szegényeket, megszünteti a család birtokát, a fegyverek élére tüzi a polgárok fejét, megtölti a börtönöket gyanuból s kiüriti azokat a gyilkosság által, Európát lángba borítja, a civilizációt elhamvasztja, Franciaországot a sötétség birodalmává teszi, elnyeli a szabadságot, megfojtja a művészetet, lefejezi a gondolatot, megtagadja az istent, stb.

A másik mostantól fogva minden francziának és minden népnek szent egyesülése lenne a demokracia nevében stb. stb.

Ezen két republika közül az utóbbit civilizációnak hívják, az előbbit — réműletnek. Én életemet áldoznám, hogy megalapítsam az első, megakadályozzam az utolsót. —

A Brassói győzelmiünnepély termének diszitése.

Egy kép a mely a Rajnai őrt (die Wacht am Rhein) ábrázolta, egy fekete, fejr, veres és egy sárga veres és fekete zászló között. e mellett jobbról ezen felirat „a hol férfiak becsületért és jogért

bátran szövetkeznek szabad nép él.“ (Wo sich Männer finden, die für Ehr' und Recht muthig sich verbinden, weil ein frei Geschlecht). Balról: az ösök erénye ne halyon ki, álljon törvény és jog, német szokás, német szellem öröklődjön nemzetségről nemzetségre, (der Ahnen Tugend nie ersterbe, es stehen fest Gesetz und Recht, and deutscher Sinn u. Geist vererbe sich von Geschlecht zu Geschlecht).

Ezzel szemben fekete, fejr, veres és sárga, veres és fekete valamint kék és veres szász nemzeti színű zászlók között következő felirat. „Testvérekből álló szabad nép akarunk lenni, nem szakadunk el egymástól szükségben veszélyben.“ (Wir wollen sein ein Volk von Brüdern, in keiner Noth uns trennen und Gefahr.)

Az első ablakban felirat: „Német hűség, német bor, egész és nem fél Rajna“, (deutsche Treue, deutscher Wein, ganzer und nicht halber Rhein.)

A második ablakban: „A Rajna minden folyók királya, a Duna legyen arája“, (aller Wässer König ist der Rhein, die Donau soll seine Gemahlin sein.)

A harmadik ablakba: „A ki a harcban akar veszteni annak a némettel kell kikötöni“, (wer im Krieg will Unglück han, der faug' es mit den Deutschen an.)

A negyedik ablakban: „A hazát várost és egész országot az egyesség köteteke tartja öszve“, (das Haus, die Stadt, das ganze Land, bestehen durch dem Eintrachtsband.)

Az ablakkal szemben a falon a brassói dalárda és szász torna egylet zászlói között: „Te istennek tündöklő magossan álló népe, mentve vagy a fegyver terhétől, győztes a kar erejével, hatalmas a tudományal és virágzó a művészettel“, (du leuchtend Volk der Welt, du Volk so hoch gestellt, in Gottes Gunst, frei von des Wahnes Haft, siegreich durch Armeskraft, mächtig durch Wissenschaft, blühend durch Kunst).

Ki ne esmerné a mesét a békáról a melyik addig fuja magát míg kipukkadt. *)

Legujabb.

Páris ápril 25. A lakosság a fegyverszünetet fölhasználta, nagy tömegekben vonult a Porte-Maillotra, kogy a pusztulást megtakintse. Mindenütt borzasztó romok láthatók.

Páris, ápril 25. A versaillesi csapatok megkezdték ujból a támadást Montrouge, Vanves és Issy ellen. Az autcuill-i hidnál öt ágyunaszád lödözte Mendont, Orimboriont és Autcuillt.

Páris, ápril 26. Tegnap óta ropant mennyiségű torlaszt és védművet emeltek. Számuk az 500-at meghaladja, s ezek közt 16 rendkívül meg van erősítve. A diadaliv csaknem egész czitadellává van alakítva.

Bécs, ápril 27. A „Vaterland“ megczáfolja a hirt, mely szerint a linczi püspök ad audiendum verbum Bécsbe a császárhoz hivatott volna.

Bécs, ápril 27. A rendőrség egy titkos cseh szövetség nyomora akadt, mely politikai és nemzeti tendenciával bír.

Bécs, ápril 27. Való azon hír, hogy Jirecek és Habieti-nek kilépnek a ministeriumból, ellenben az nem, hogy Schmerling és Lasser lennének utódaik.

Bécs, ápril 27. A kormány a reichsráthot szét fogja oszlatni azon esetre, ha előterjesztvényeik nem fogadhatnának el.

Bécs, ápril 27. Az urakháza mai ülésében a tegnap elfogadott törvényjavaslatokat ugyanazgn szövegezésben elfogadta; ezután a bizottságok kiegészítéséhez fogtak.

Bécs, ápril 27. A keletázsiai expedició kiadásainak 300.000 frtnyi többe onnan ered, hogy az expedició egy év helyet 1³/₄ évig tartott, miért az engedvényezett egy millió nem volt elég. Azon számos konferenciákban, melyekben a külügyér és a miniszterelnökön kívül a két

*) Ezen utóbbi megjegyzés nem fordult elő a Szerk.

keresk. miniszter is részt vesz, magyar részről az mondatik, hogy a parlament a póthitelbe nem fog egyezni, míg Beust a beleegyezést sürgeti.

Brüssel, ápril 27. Azon hir kering itt, hogy Párisban a nemzetörök közt egy összeesküvés szerveztetett, mely azonban nem sikerült, hogy továbbá Dombóvszky letétetett és e helyet Cluseret táborkarának feje, Qrostel ezredes töltené be.

Brüssel, ápr. 27. Az „Ind. belge“ egy versaillesi levele szerint Thiers miniszteriumában semminemű változás nincs készülöben.

Brüssel, ápril 27. A vers. kormány reményli, hogy 5 év alatt az egész hadi kárpótlást le fogja fizethetni; egy fél-milliárd már lefizettetett.

Brüssel, ápril 27. Londonban az „Étoile belge“ szerint 2 1/2 milliárd kölcsönt fog nyitni a francia kormány, 85 franknyi kibocsátási ártolyam 5 százalékos járadék alakjában.

Versailles, ápril 26. 8 ó. reggel. Issy ezöd a tüzet csak gyengén viszonzozza, átadása közel idő alatt történik meg; az ágyuzás részünkről annak daczára folytattatik, hogy a Péteaux és Neully melletti hid kijavitása gátoltassék.

Versailles, ápril 26. A tengerészeti miniszter 54 hajót leszereltet. Rente 252.25.

Versailles, ápril 27. Mulineaux helységet 300 ember támadta meg, a főderáltak két zászlóalja üzetet el innen, a helységet a versaille-iek megszállották.

London, ápril 26. A konferenzia zárulése, mely a ratifikációk kicserélésére volt tartandó, 12 napra elhalasztatott, miután a török követ bejelenté, hogy a porta ratifikációja Konstanczinápolyból még nem küldetett el.

London, ápril 26. A párisi commune áruba bocsátotta a Louvre képesarnokának festményeit s az itteni francia konszul int mindenkit a vásárlástól.

München, ápril 27. Ideérkezett levelek tartalma szerint a pápa egészségi állapota jobban van, a pápa környezetében a német vallási mozgalmaktól igen tartanak.

München, ápril 27. Egy röpirat, melyben Döllinger álláspontját a jelenlegi egyházkérdéssel szemben körvonalozza és melyben egyszersmind az excommunicatio fölött nyilatkozik, 14 nap mulva fog megjelenni. Ama hir, hogy Döllinger Angliána utazik, alaptalan.

München, ápril 27. A György-lovagrend ünnepélye a király, a herczegék és e rend lovagjainak jelenléte mellett ünnepélyesen megtörtént.

A király személyesen hajtotta végre a lovaggá ütés funkcióit.

Az egyházi beszédben Enzler prodekan kiemelte a lovagrend alapszabályainak újból módosítását a mely szerint a béke idején kórházakat alapít, a melyekben a lovagok kötelezvék személyesen a betegápolásra, míg háboru idején saját kórházukban önkénytelen látják el a sebesültek gyógyítását.

Florenz, ápril 27. Az itteni bonapartistikus „Internacionál“ azon tendenciozus, meg nem erősített hirt hozza, hogy a svajeci követségek minden a külföldön levő és a szövetségi rezervéhez tartozó sweicziakat felszólították volna, hogy ezek készen tartanak magukat az első adott avizora hazájukba sietni, mivel hir szerint a berlini kabinet a német kantonokról való lemondást követeli.

Magyar színház Brassóban.

Ápril 20-tól kezdve következő darabok adattak elő ápril 20-kán: „Huszárok és dá-mák“, vigjáték 4 felvonásban Albinitól; 23-kán „A zsidóhonvéd“ eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban; 24-kén „Egy nő vétke“ francia drama 3 felvonásban; 25-kén „Egy férj vétke“, ellentéte a nővétkének (parodia) francia vigjáték három felvonásban, és ápril 27-kén „A kisét“, eredeti népszínmű táncz és dalokkal három felvonásban Szigli-Józseftől.

Mind ezen darabokról lapunk szük tere miatt röviden csak annyit jegyzünk meg, hogy általán véve kielégítőleg és némely jeleneteiben telyesen jól sikerültek, színészeink pedig ugy az előadás és alakítás kivánalmaira, mint pedig a ruházat választékoságára (toilet-re) kellő gondot és figyelmet fordítottak, a miért is a közönségnek csak elismerésére számíthatnak.

Az igazgatóságnak eddig kifejtett igyekezete és ügybuzgalma szintén nem sok kívánni valót hágy fenn azok előtt, kik a vidéki színházaknak — eme rögös de nemes életpályának — számos akadályai és vizzontagságaival csak félig-meddig is ismeretesek.

Ápril 29-kén „Deborah“ került színre szép számu közönség előtt. Mosenthal-nak ezen érzelgemes irt négy felvoásos népszínművel telyesen meg voltunk elégedve, valódi élvezetet nyújtott. Györfy-né (Deborah) remekül és csaknem művésziileg játszott; egész lényében átérezni látszott azon különböző érzelmeket, melyeket a lángoló szerelme miatti csalódásai közepette haragra és bosszúra gyúlt, de később ismét magába szállt szerencsétlen Deborah zilált keblében oly erős lélekkel viselt.

Vajha a vidéki magyar színházaknak sok ily derék bajnoka volna! Játéka biztos és szabályos, alakításai természetesek és iskolázottak, hangja erőteljes, beszéde tiszta és értelmes, érzelmeinek árja soha sem tulesapongó, mindig hiven tükrözi vissza szerepkörét, melyet személyesít.

A vén vak zsidót, Abrahámot, idösb Bács játszotta sikerült hatással és érzéssel, mit a közönség kétszeri tapsra méltatott.

Lörinczet, a helység bíráját Osváth, fiát Josefet ifjabb Bács Károly jól, és az iskolamestert Török kielégítőleg és kedvvel játszották. Csak kitarás és szorgalom a szép törekvésben, mert a tehetség egyiköknél sem hiányzik.

Bácsné (Adél) szerepében rokonszenves alak volt és játéka kielégített ugy, mint eddig elé mindig, de a mai szerepet nem ártott volna egy kissé jobban megtanulni, mert a legjobb színésznek is egyik főfeladata a szereptudás.

Említésre méltó még Ferencziné (Mártha), ki elemében volt az anyóka szerepében, és Gyergyói, ki mint pap jól volt ugyan átöltözködve, de szerepi magatartására nézve egy kissé igen hidegen atyáskodott a veres szegélyzetű reverendában.

Csötörtökön, május 4-én bérlet 10-ik szám: „EGY NŐ, KI AZ ABLAKON KI UGRIK.“ Vigjáték dalokkal 3 felvonásban. Schribe után Somolky. Szombaton, május 6-án „bérlet szünetben“ Györfyné P. Erzsébet jutalmul „itt először:“ FINNLANDI JÁNOS, történeti drama 5 felvonásban, (fényes jelmezekben) fordította „Kosuth Lajos 1827-ben.

Vasárnap, május 7-én (a bérlet második felének kezdése) bérlet 11-ik szám: DROTOS TÓT. Eredeti népszínmű 4 felvonásban, irta Kempelen Gyözö.

A „Nemere“ eredeti táviratai.

Feladatott Pesten 1-án d. u. 9 óra.
Érkezett 2-án 12 óra.

A baloldal elhatározta, hogy a delegatióban nem veend részt. Bismarck herczeg betiltotta a foglyok visszaszállítását.

Brüsseli hir szerint a versaillesi hadtestek nagy veretést szenvedtek.

Spenerféle ujság Berlinbe dicseri Hohenwartot.

Közgazdászati rovat.

Brassói piac aprilis 28-án 1871.

64 kupás köböl: Tiszta buza frt. 7-7.50 — Ross fr. 5.20. — Árpa fr. 4.20—4.40. — Török-buza Erdélyi fr. 5. Oláhországi fr. 5.20—5.60. — Zab fr. 3—3.10. — Borso fr. 8.60. Fekete Borso fr. 4.80—5. — Paszuj fr. 4.80. — Lenese fr. 6.40. — Lenmag fr. 10. — Kendermag fr. 4.80. — Pityoka kék fr. 2.60. Sárga fr. 2.80. — Disznopityoka fr. 2.40. Köles fr. 4.40 5. Sárga kása fr. 8.60. — Árpakása fr. 9. Gyöngykása fr. 10.20. — Dio fr. 5.10 — Kupa lenmag-olaj fr. 1. Juhvaj fr. 1.20. Tehénvaj fr. 1.80. — Zsir 84 kr. — Veder új sajt fr. 3.10—3.25. — Mázsa szalonna fr. 30—32, füstös 35—36. — Háj fr. 34. — Tonka fr. 40—45. — Szalámi fr. 54—58. — Skumpia fr. 5.30—6. — Kender fr. 18, 20—22. — Fagyú fr. 32. — Hamuzsir fr. 15. — Font fagyú-6, gyertya 32 1/2 kr. — Takarékgyertya 35 1/2 kr. — Marhahus 20 kr. — Disznohus 24 kr. — Bárány roppant drága.

V e g y e s.

(Nyáry Pál temetése) általános részvétel közt folyt le mult vasárnap. Az egyházi gyászszertartás a reformatusok templomában kezdődött, mely előtt elláthatlan nép tömeg fogta el a tért; a templomban alig leltek helyet a képviselőház, Pest-megye, a ráczkevei választók, a n.-színház és számos egylet küldöttségei, a miniszterek, irodalmi és politikai férfiak sat. A gyászbeszédet Török Pál, az imát pedig Szilády Áron végezte meghatottan, meghatóan. A menet erre az üllői uton haladt, végig, hol Jókai Mór bucsuzott el rövid, de költőileg szép beszédben a megboldogulttól. A koporsót aztán zárt kocsiba helyezék s megyei hajduk szállíták Nyáregyházára, hol Dalmady Gyözö, pestmegyei főjegyző, mond sirbeszédet s a képviselőház is küldöttség által vesz részt a végtisztesség tételben. A temetés költségeit a képviselőház tagjai hordozzák.

Egyik pesti lap írja Nyáryról, hogy sokat szeretett olvasni s e végből sok könyvet kölcsönzött barátaitól, de azokat nagy későn, néha csak fölszólítátra adta vissza. Most azonban néhány kötetet mind haza küldözé a kölcsönzött könyveket. Barátai csak most értike változás okát.

(Ajándék). Gr. Andrassy Gyula miniszterelnök utóbbi zempléni időzése alatt 1000 frtot adományozott a zempléni megyei kórház, és ugyanazon az állítandó leánynevelde alapjára.

Tisztelt szerkesztő ur!

Hosszas évek során át makacs gyomor szorulásba kolikával öszve kötve szenvedtem, betegségem enyhítésére, több rendbéli orvosi rendelvényeket, ugy a hirlapokban közölt Zéhoffer pilulát, balsomot, Sajdlitz pesgő port, Morizon pilulát, a hires francia Cauvin pilulát fel használtam, — de csakis az ujonnan feltalált Előpataki hajtó pesgő poroknak köszönhetem egészségem helyreállítását.

Mert miolta ezen porokat használok, ment vagyok a szorulástól-kolikától-gyomor puffadástól, étvágyam helyre áll — s hálá Istennek aggott koromhoz képest jó egészségnek örvenhetek — azért is minden szenvedő ember társannak, az Előpataki hajtó pezgő porokat, mint biztos és enyhítő gyógyhatása szereket jó lelki esmérettel ajánlhatok annyival is inkább — hogy ezen szerek a vele való éles által, levertséget, badgyádságot, elyengülést nem idéznek elő, hanem csendesen, csak nem észrevétel nélkül működnek a testben.

A használati utasításhoz, hozzá toldom, hogy ha a nagyobb mennyiségű por a hosszas állás miatt megkeményedett — rézmosárba jól meg kell törni, s azután vízbe fel olvasztani, s azonkívül akármelyik adagot fél kupás pohárba kell fel olvasztani, s abba belétölteni a más olvadékot, mert különben az öszve, töltéskor anyira pezgésbejű, hogy csak nem fele része kifut — mi káros.

Legyen szives a tisztelt szerkesztőség ezen közlésémet hirlapjába felvenni — s a nagy közönségnek értésére, és tudomására juttatni.

Miskolczy Sándor.

Gidofalva, 1871. Ápril 21.

(Helyre igazítások.) A „Nemere“ 25-ik számában, az első oldal középső hasábján alólról a 15-ik sorban Román Miron helyet Roman Lajos olvasandó. Az első oldal harmadik hasábján feljülről 10 sorba Ludwig Lipot és nem Ferencz Az ugyanott említett Víz Ferencz nem német, ha-

nem magyar ember; a németek részére csak azért vétetett fel, hogy azokkal ösmeretes.

(Testvériségi ünnepélyünk) nagy viszhangra talált a vidéken. A mint halljuk, Zernest körül, Felső-Fejérmegyében, sőt Háromszéken is nagy lelkesedéssel fogadta a nép ennek híreit.

Mindenütt azt jegyzik meg, hogy már rég kellett volna így kezdeni. E nemü mozgalmakról szívesen veszünk vidékitudósításokat.

(Az unitáriusok) e nyár folytán Londonban nagy nemzetközi meetinget tartanak, melyen az erdélyi unitarius egyház képét Brassai Sámuel, veterán tudósunk fogja viselni.

(A debreczeni) püspökválasztásról írják: A tiszántúli ref. egyházkerület ápril 30-án tartott közgyűlésén bontották föl a superintendensi állomásra az egyházaktól beérkezett szavazatokat. Révész Bálint debreczeni lelkészre 578 szavazatból 472 jutott s így püspökül megválasztott. Kivüle szavazatokat kaptak: K. Tóth Mihály, Révész Imre, Kiss Aron stb. Az eredmény nagy lelkesedéssel fogadtatott.

Bécsi börze április 30-án. Brassói pénzáruk ápr. 30-án

Pénznemek.		Pénznemek.	
Arany	5. 88 1/2	Arany	5. 87
Napoleon'dor	9. 93 1/2	Napoleon'dor	9. 90
Ezüst	122. 35	Magyar 20 franc	9. 90
Magyar földteherm.	79. 90	Ezüst huszas	— 42
Erdélyi "	74. 75	Tallér	2. 50
Banati "	79. 50	Török lira	11. 36

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Kenyeres Adolf.

A Nr. 1 czimű szalodában

a tisztelt közönség használatára áll 30 csinoson és tisztán butorozott szoba, egy diszes terem és kávéház, valamint kitünő szépségű kerti helyiség; legfinomabb kül és belföldi borok, különböző serek, pontos szolgálat és mérsékelt étel árak.

Szobák ára 80 kr., fel legfennebb 100 kr.

Fentebbiek ajánlata mellett biztosítom a tisztelt közönséget miszerint minden igyekezetem abban fog összpontosulni, hogy tisztelt vendégeim teljes megelégedését kiérdemeljem. (81) 4—5

Brassó tavasz elő 1871.

Wanke János,

vendéglős és a Nr. 1 szálloda hasznobérlője.

PAP FERENCZ nádszék- és butorgyártó.

Figyelmébe ajánlja a t. cz. közönségnek jó és oltsó nádszék, fontelle, kanape, pione és több fából való szobabutorait.

Megrendeléseket elfogad, és a távolabb vidékre is gyorsan kieszaközöl. Kivánatra mintakártyákat bérmentesen küld.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Gyára és raktára vagyon Brassóban, a Nagypiatzon 326. szám alatt a Remenyik-féle házban a rendőrség (22) mellett. 17—0

Sz. 3456/1871.

86

Hirdetmény.

A Kézdi-Vásárhelyi tekintetes magyar királyi adóhivatalnak folyó hó 25-én 854. szám alatt kelt megkeresése folytán, vonatkozva az itteni folyó hó 24-éről 3307 szám alatt közét tett hirdetésre, ezenel közhírré tétetik; miszerint a Kézdi-Vásárhelyi kertületben zálogolt ingóságok árverezési határnapja május hava 4-ik és 5-ikére a második pediglen 11 és 12-ikére tétetett át.

Brassó 1871. Április 27-ike.

A város és vidéki tanácsa.

Előpataki ásványviz.

Több évi tapasztalat azt tanította, hogy a február és márczius havakban töltött víz eredeti jóságát és oldó erejét sokkalta tovább és jobban megtartja mint a más időszakokban töltött. Ugyan-azért úgy intézkedtem, hogy f. év február és mártius havaiban a főkutból tiszta új üvegekbe, javított dugaszolással annyi víz és úgy töltessék, hogy a víz minősége iránti minden igénynek elég legyen téve és minden megrendelés a leggyorsabban teljesíthessék.

Lehető hamisítások kikerülése czéljából a raktárból kikerülő üvegek cink-kupakkal vannak ellátva, melyen köriratban kinyomott betűkkel e szavak: „Előpatak Dr. Otrobán,” közepén pedig „1871” olvashatók. Továbbá örömemre válik tudathatnom, miszerint a tavalyi árakat, az idém tetemesen leszálíthatom és az által ezen jó hatású viznek élvezhetését könnyebbíthetem. Ugyanis egy 50 nagy üveget tartalmazó ládának ára az idén csak 7 frt. 50 kr. egy 66 kisebb üveget tartalmazó ládának ára 4 frt. Az üvegenkénti eladást a brassói fogyasztó egyesület (Consumverein) eszközzi.

Egyszersmind ajánlom a felügyeletem alatt készült

„Előpataki hajtó pezsgő-porokat”

melyeknek főraktára Brassóban Száva Gerő urnak „a koronához” czimzett gyógyszer-tárában van.

Dr. Otrobán Nándor.

42 10—0

Árlejtési hirdetmény.

A főméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési miniszteriumnak 1871. márcz. 21-én 14.902—1870 sz. alatt kelt magas engedélyezési rendelete folytán a bejásfalva-útszeredei utvonál II-ik szakaszán, u. m. Timafalva felső végétől a détsfalvi fedeleshidig nyúló utrészen többféle építkezések lévén, azok közül jelenleg 6 kö-áteresz egy kis fafelzetű hidra, 552 kerékvetőre 256 f.-öl korláfára és egy 1 öl hosszú kis jászolgátra, f. évi május 15-én délelőtti 10 órákor, ns. Udvarhelyszék közházának nagytermében nyilvános árlejtés fog tartatni, mire is a vállalkozni kívánók ezennel meghivatnak.

A 6 átereszre és a kis hidra van engedélyezve anyag- és mester-műbérre 2049 frt. 94 kr. Az 552 kerékvetőre engedélyezve anyag- és mester-műbérre 743 frt. 95 kr.

A 256 korláfára engedélyezve anyag- és mester-műbérre 8 frt. 3 kr.

Összesen 3263 frt. 88 kr. osztr. értékben.

Azonkívül pedig a udvarhelyi sz. közelebb eső közmunkaerőből fog vállalkozónak adatni a fenn megnevezett munkákra segítségül 645 kézi és 207 igás napszám.

Az ezen építkezésekre vonatkozó tervek — egységi és összesített árjegyzékek — mint szintén az árlejtési részletes és általános feltételek is, — az árlejtés idejének bekövetkeztéig megtekinthetők lesznek a sz.-udvarhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájában, a bethlenutczában Kovács Domokos házában a szokott hivatalos órákon, u. m.: délelőtt 9-től 12-ig és délután 3-tól 6-ig.

A váltalkozni kívánók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási összegnek 5% százalékát n. 3263 frt. 88 krból 163 forintot bánatpénzül letenni, melyet a vállalkozó az árlejtés végén 7% százalékra tartozik biztosítékpénzül kiegészíteni; a többi pedig bánatpénzét visszakapja.

A szóbeli árlejtés megkezdéséig elfogadtatnak írásbeli ajánlatok is, ha azok szabályszerűleg szerkesztve s bánatpénzzel fedezve küldetnek be.

Székely-Udvarhelyt, 1871. ápril 20-án.

Daniel Gábor,
főkirálybíró.

85 1—3

Knopf Vilmos,

gyakorló orvos, 84 1—3

lakása nagyutca 531 szám alatt.

Dr. Rámer és Kamuernel.

ORGONÁK!!!

A nagyérdemű egyház előljároságoknak figyelmébe ajánlja alólirt, hogy új orgonák a jelen korszak szerént különféle dispositiókkal bár minő nagyságúak készítését elvállalja. (79 3—0)

Kitünő változatok ára 50 frtt. föl 300 frtig. Továbbá minden régi orgonák javítására és módosítására ajánlkozik oltsó árban, több évi jót állás mellet.

Brassó, Bolgárszeg 1436 szám.

NAGY J.,

orgona- és zongoraművész.

Jelen idényre
divatárak-, vászon-, butorszövet- és szőnyeg-
raktárunkkal ajánljuk a legnagyobb választékban
PAPIR-KÁRPITAINKAT
(Papier-Tapeten)
és színes ablak-redőket a legolcsóbb árákon.
Fischer J. L. és fiai,
78 4—6 Pesten, bécsi-utca 2-dik szám.